

Μητροπολίτης Ναυπάκτου: Το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου

Με τίτλο “Το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας”, εξέδωσε το μήνυμά του για την Κυριακή ΙΑ Ματθαίου, ο Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου και Τοποτηρητής της Ιεράς Μητρόπολης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Ιερόθεο. “Η παραβολή του αχαρίστου δούλου δείχνει καθαρά το περιεχόμενο του ορθοδόξου ήθους. Μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα ότι αυτό συνδέεται στενά με το έλεος. Στεκόμαστε μπροστά στον Θεό για να ζητήσουμε έλεος για το πλήθος των παραπτωμάτων μας, για την εκδαπάνηση των πολλών χαρισμάτων που μας έδωσε, και πλησιάζουμε τους αδελφούς μας για να προσφέρουμε έλεος”, υπογράμμισε μεταξύ άλλων ο Σεβασμιώτατος.

“Όταν αισθανθούμε το έλεος του Θεού, τότε θα γίνουμε πραγματικοί ελεήμονες.

Θα έχουμε πνευματική ευαισθησία, θα βιώνουμε το ορθόδοξο ήθος και δεν θα είμαστε αχάριστοι και σκληροί δούλοι”, επεσήμανε ο Σεβασμιώτατος.

Παρακάτω το κήρυγμα του Σεβασμιωτάτου:

«οὐκ ἔδει καί σέ ἐλεῆσαι τόν σύνδουλόν σου,
ὥς καί ἐγώ σε ἠλέησα;» (Ματθ. ιη', 33)

Η παραβολή του αχαρίστου και σκληρού δούλου μας δείχνει την μεγάλη φιλανθρωπία του Θεού και την μεγάλη απανθρωπία του ανθρώπου. Δηλαδή, ενώ ο Θεός με την αγάπη Του συγχωρεί όλα τα μεγάλα πταίσματά μας, εμείς δεν μπορούμε να συγχωρήσουμε τα μικρά πταίσματα των αδελφών μας.

Μερικές πτυχές αυτής της αλήθειας θα υπογραμμισθούν στην συνέχεια.

Ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, συγκρίνοντας την περικοπή της Δευτέρας Παρουσίας του Χριστού με την παραβολή του αχαρίστου δούλου, του οφειλέτου των μυρίων ταλάντων, λέγει ότι η περικοπή της Δευτέρας Παρουσίας αναφέρεται στο μελλοντικό δικαστήριο, ενώ τα γεγονότα που διηγείται η παραβολή του οφειλέτου των μυρίων ταλάντων, «του παρόντος εστιν αιώνας». Πράγματι, η άφεση του χρέους του δούλου, η σκληροκαρδία του προς τον σύνδουλό του, η εκ νέου τιμωρία του κλπ. δεν είναι δυνατόν να αναφέρονται στο φοβερό, αδέκαστο και τελεσίδικο δικαστήριο, αλλά στην παρούσα ζωή.

Εξηγώντας ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς το πως τα γεγονότα της παραβολής αναφέρονται στην παρούσα ζωή, λέγει ότι ο Ιερός Ναός είναι ουρανός και μέσα στο καταπέτασμα -Ιερό Βήμα- υπάρχει ο δεσποτικός θρόνος επάνω στον οποίο κάθεται ο Βασιλεύς του παντός και «συναίρει λόγον αοράτως μετά των δούλων αυτού».

Όλοι εμείς που εισήλθαμε στον Ιερό Ναό βρισκόμαστε μπροστά στον Χριστό. Από όσα λέγονται κατά την διάρκεια της λατρείας και της θείας Λειτουργίας αντιλαμβανόμαστε το μεγάλο χρέος που έχουμε απέναντι στον Δεσπότη Χριστό. Συγχρόνως βλέπουμε τις τιμωρίες που μας περιμένουν. Ευρισκόμενοι στον Ναό μετανοούμε, πέφτουμε κάτω στην γη, προσευχόμαστε στον Θεό, δίνουμε υπόσχεση ότι θα αλλάξουμε διαγωγή και θα ζήσουμε θεαρέστως κατά τον υπόλοιπο χρόνο της ζωής μας και τότε ο Χριστός συγχωρεί όλο το χρέος μας.

Όμως, εμείς, συνήθως, εξερχόμενοι του Ιερού Ναού, «βαρείς αυτοίς (τοις αδελφοίς μας) εσμέν και ανηλεείς και αμείλικτοι», σκεπτόμενοι το μικρό τους χρέος που οφείλουν σε μας. Έτσι, ο Χριστός βλέποντας το προς «τους ομοφύλους ασυμπαθές ημών και ανένδοτον οργίζεται καθ' ημών δικαίως» και μας παραδίδει στους

βασανιστές. Δηλαδή, μας παραδίδει αφ' ενός μεν στους τωρινούς πειρασμούς, αφ' ετέρου δε στην αιώνια και ατελεύτητη κόλαση.

Αυτή η ευχαριστιακή ανάλυση έχει βαθύ νόημα και αποκτά μεγάλη επικαιρότητα. Στην θεία Λειτουργία βιώνουμε την μεγάλη αγάπη του Θεού. Η καρδιά μας συλλαμβάνει το έλεος και την ευσπλαγχνία Του. Είναι πολύ χαρακτηριστικό ότι όλα τα τροπάρια της Ορθοδόξου λατρείας μας ζητούν το έλεος ή καταλήγουν με το έλεος του Θεού. Ακόμη, η αδιάλειπτη κραυγή της Εκκλησίας μας είναι το «Κύριε ελέησον».

Έτσι, εξερχόμενοι από την θεία Λειτουργία πρέπει να είμαστε ελεήμονες στους αδελφούς μας. Να μην ενθυμούμαστε το τι μας έκαναν οι άλλοι. Πρέπει όλα να είναι μεταμορφωμένα. Όχι μόνον να «παρακολουθούμε» την θεία Λειτουργία, αλλά να φεύγουμε λειτουργημένοι και να συνεχίζουμε την θεία Λειτουργία στην ζωή μας. Ο,τι λειτουργείται, αυτό λειτουργεί σωστά και ο,τι προσφέρεται, αυτό προσφέρει. **Η περίπτωση Χριστιανών, που φεύγουν από την Εκκλησία με το μίσος και την εκδίκηση, φανερώνει ότι δεν έχουν λειτουργηθεί. Έμειναν λίγες ώρες στον Ναό, χωρίς να καταλάβουν τίποτε.**

Η παραβολή του αχαρίστου δούλου δείχνει καθαρά το περιεχόμενο του ορθοδόξου ήθους. Μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα ότι αυτό συνδέεται στενά με το έλεος. Στεκόμαστε μπροστά στον Θεό για να ζητήσουμε έλεος για το πλήθος των παραπτωμάτων μας, για την εκδαπάνηση των πολλών χαρισμάτων που μας έδωσε, και πλησιάζουμε τους αδελφούς μας για να προσφέρουμε έλεος. Είναι παρατηρημένο ότι, όσοι έχουν αισθήσεις πνευματικές και αισθάνονται το έλεος του Θεού, αυτοί σκορπάνε έλεος συνεχώς στους αδελφούς τους. Οι φιλόθεοι είναι και φιλόανθρωποι.

Εμείς, όμως, δεν έχουμε ορθόδοξο ήθος και κάνουμε, δυστυχώς, το αντίθετο. Δεν πλησιάζουμε τον Θεό για να ζητήσουμε έλεος ούτε πλησιάζουμε τους αδελφούς μας για να προσφέρουμε έλεος. Απομακρυσμένοι από τον Θεό, είμαστε απομακρυσμένοι και από τον αδελφό μας. Έτσι εξηγείται το ότι είμαστε σκληροί και ανάλγητοι προς τους αδελφούς μας.

Η περίπτωση του αχαρίστου δούλου φανερώνει και μια άλλη πλευρά. Ο δούλος ήταν σκληροκάρδιος. Δεν είχε καθόλου ευαίσθητη καρδιά για να συγκινηθεί από τον πόνο του άλλου. Στην σύγχρονη κοινωνία γίνεται πολύς λόγος για ευαισθησία, για ενσυναίσθηση. Επειδή οι νέοι ζούν σε μια «λογική» κοινωνία, που είναι γεμάτη σκληρότητα και συμφέρον, αναζητούν κάτι ευαίσθητο. Κάνουν μια προσπάθεια για να ξεφύγουν από τον σκληρό κλοιό της υποκρισίας και της απανθρωπίας. Θέλουν να γίνουν ευαίσθητοι άνθρωποι και το επιχειρούν με πολλούς τρόπους, με

αποτέλεσμα να πέφτουν σε διάφορες πλάνες.

Όταν, όμως, μιλάμε για ευαισθησία και ενσυναίσθηση, δεν εννοούμε μια συναισθηματική κατάσταση ή όταν λέμε καρδιά, δεν εννοούμε ένα συναίσθημα, καθώς επίσης, όταν μιλάμε για διαφυγή από την ψυχρότητα της λογικής, δεν εννοούμε ένα πέρασμα στη χώρα του ονείρου και των ψευδαισθήσεων. Εννοούμε κυρίως την έλευση της θείας Χάριτος στην καρδιά. Η καρδιά, όταν καθαρίζεται, γίνεται πολύ ευαίσθητη, συλλαμβάνει όλα τα προβλήματα του κόσμου με πόνο, που είναι συνδεδεμένος με την αγάπη και την ειρήνη, και προσεύχεται για όλον τον κόσμο. Σαν πομπός συλλαμβάνει τον πόνο του κόσμου και διά της προσευχής προσφέρει αποτελεσματική βοήθεια.

Όταν αισθανθούμε το έλεος του Θεού, τότε θα γίνουμε πραγματικοί ελεήμονες. Θα έχουμε πνευματική ευαισθησία, θα βιώνουμε το ορθόδοξο ήθος και δεν θα είμαστε αχάριστοι και σκληροί δούλοι.

Ο Μητροπολίτης

+ Ο Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιερόθεος